

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért térmérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetek föl, s vidékről is oda intézendők.

S.-a.-Ujhelyben, 1877. évi áprilishó 22-én Nyomárkay József, Fekete József, Mánik József, Stuller Antal, Lehoczky Mihály, Diószeghy János, Debreczenyi József, Pritula György, Gábril Mihály, Palásthy Ján., Weisz Lajos, Jesztrebszky János, Mendik János, Kovács Mihály, Tóth Gábor, Vályi István, Ambrózy Nándor, Irehovszky András, Csehy Péter, Gábry János, Balogh Mihály, Gredig Jakab, Katona János, Semsey N., Reichard Gyula, Vojtkó János, Stenczel Dániel, Zajka József, Zajka Dániel, Soltész Imre, Reichard Mór, Roth Bernát stb. stb. jelenlétében megtartott szőlőbirtokossági közgyűlés

jegyzőkönyve.

1. sz. Stuller Antal városi főbíró megnyitván az értekezletet, Kretovics József városi jegyző által felolvasatva Sátoralja-Ujhelyben, 1876. évi októberhó 14-én tartott városi képviselőtestületben hozott azon határozatot, melyszerint a város főbírája utasított a város szőlő tulajdonosainak egy szőlő felügyelő választása érdekében összehívására, ennek folytán üdvözlőlvén a megjelenteket, s felhívja az értekezletet választana magának egy elnököt s jegyzőkönyv vezetőt.

Ezen felhívásra az értekezlet elnökül Nyomárkay Józsefet, jegyzőkönyvvezetőül Kretovics Józsefet egyhangulag megválasztván — tanácskozársra megalakult.

2. sz. A megválasztott elnök helyét elfoglalva, előterjeszté az értekezletnek egy szőlő felügyelő megválasztásával járó előnyöket, minők a szőlő birtokosoknak az eddiginél czélszerűbb és biztosabb megőrzése, s a majdnem behozandó füstölés általi fagytól megóvása, s felhívja az értekezletet nyilatkozatra, hajlandó-e a szőlő felügyelő megválasztásába beleegyezni?

TÁRCZA.

Mindennap...

Mindennap eljár ablakom előtt.
S én mindanyiszor megbámulom...
Fásult keblemben földobog a szív
És megzeng a dal tépett lantomon.

A jégormokat így olvosztja szét
A jövő menő napnak melege...
S mohot, virágot i g y terem a szirt
Élettelen, rideg kebele!

EMIR.

Szerelem áldozatai.

[Tíz arany pályadíjt nyert]

Beszély.

Irta: Farkas Bertalan.

II.

A „K.” mulatóhely felé sietett Ágota. Nénikjétől holmi apró bevásárlásokra engedélyt nyert. Keble lázasan dobogott, a kitűzött czélhoz mind közelebb ért. Még egypár perc... és Tálnayval állott szemközt. Ki volna képes leírni, hogy mit érzett a két gyermek e pillanatban! A járókelők megbámulták őket; de ők csak egymást látták; az egyiknek a másik volt világa, mindene.

A szőlő birtokosság mielőtt a szőlő felügyelői állás be vagy nem töltése felett határozná, az eddig gyakorlatban volt szőlő őrzés és felügyelet reformját óhajtván, kebeléből egy — Dókus József Evva András, Nyomárkay Károly, id. Farkas Lajos, Bydeskuthy Sándor, Dr. Schön Vilmos, Nyomárkay József, Lehoczky Mihály, id. Magdszár Imre, Horváth Endre, Reichard Mór, Diószeghy János, Untener Mihály, Csehy Péter, Weisz Lajos, Jelenek Ádám, Rác Imre, Boross Gyula, Bajér József, Stenczel Dániel, Debreczenyi József és Kretovics József birtokosokból álló bizottságot küld ki arra nézve, hogy egy szabályzatot dolgozzék ki a szőlők mikénti felügyelését és czélszerűbb őrzését illetőleg, elvül mondatván ki az őrzéseknek czélszerűbb beosztása és egész éves készpénz fizetés mellett szolgáló s a szőlő felügyelő által választandó pásztorok rendszeresítése, — jelentése egy mielőbb összehívandó közgyűlésre bevaratik.

Kelt mint fent.

Jegyzette

KRETOVICS JÓZSEF,
értekezleti jegyző.

Népszerű közlemény.

A fülbántalmak következményeiről, s befolyásáról, a beteg foglalkozására s szellemi fejlődésére.

Mióta a sárospataki főiskolánál mint rendszeres orvos folytatom működésemet, kezdettől fogva feltűnt előttem azon körülmény, miszerint növények között más érzékszervek betegségeihez viszonyítva, felette gyakran fordulnak elő komolyabb következményű fülbántalmak. Igyekezvén a segítségért hozzám folyamodott betegek fülbajuk okairól, fülképzésük időszakáról, s lefolyásuk tartamáról tudomást szerezni, legtöbb esetben azon szomorú

Oly szívesen oda borult volna a leányka az ifju keblére, ... oly szívesen karjaiba zárta volna az ifju a leánykát... Oh de az emberek?! az emberek rosra magyarázták volna a két szerető szív boldogságát. Oly sokáig nem tudtak szóhoz jutni, oly sokáig elég volt az a mit szemek beszélték...
— Kegyed parancsolt velem, — szólalt meg végre Tálnay nem kis zavarral.

Ágota egy sokat mondó pillantással felelt, azután gyenge hangon susogta: „Nekünk válnunk kell...” Oly fájdalom, oly sajnálkozás volt e három szóban kifejezve, minőt csak évekig tartó együttlét után való elválás magyarázhatott volna meg. Fájt Ágotának e három szó kimondása... fájt Tálnaynak azt hallani. A leányka önkénytelenül megindult; nem volt képes kiállni az ifju lelki küzdelmet tükröző tekintetét. Tálnay önkénytelenül követte a leánykát; úgy vágyott annak szomorú tekintetében tovább is elmélyedni. — Jó ideig némán haladtak egymás mellett. Végre olyan helyre jutottak, hol kikerülték az emberek vizsga szemét. — Itt az ifju megragadta a leányka kezét, — Ágota nem vonta vissza. Oh e kézzorítás üdvöt szült a két szerető kebelbe.

— Ágotám! — szól nyájasan Tálnay, kéjjel merülve el a leányka kék szemében.

— Ödön! — rebegte halkan Ágota.

És a kézzorítást másik követte... Az ellebenő sohajtást újabb üzte tova... Mennyi küzdelmébe került Ágotának midőn másodsor is így kellett szólnia:

— Nekünk válnunk kell! Ma váltottam jegyet. Feledjen el ön!..

Mintha villámcsapás érte volna e szavakra az ifjut; egész testében megrázkódott.

tapasztalatra kellett jutnom, miszerint eddigelé jobbadán minden segély nélkül viselték — kevés kivétellel — betegségeiket; kisebb részben azért, mert nem tudtak kihez gyógysegélyért folyamodni, főképen azonban azon lényegesebb oknál fogva, mivel ahoz nem értő egyének tanácsa folytán oly téves hitben éltek, hogy fülbántalmakat meggyógyítani nem tanácsos, mert különben, mint a közéletben mondani szokás: „más szervekre pl. a szemre veszi magát a baj!” Ezen körülmény valamint a magán gyakorlatomban is számtalanszor észlelt hasonló tapasztalat által érzem magamat arra indítatva, miszerint jelen közleményemet, a fülbántalmak következményeiről s befolyásáról közlétegyem és szerény munkásságom ezen zsenge gyümölcsével, — mint ki évek óta különösebben is igyekeztem fülgyógyászati ismereteimet gyarapítani, — én is hozzájárulhassak némi csekély részben, azon előítéletes és téves fogalmak tisztázásához, melyeket a fülbántalmak helybeli kezeléséről, s annak szükségességéről, a társadalom különböző műveltségi fokán álló, s különböző rétegeiben élő egyének, még sok tekintetben mai napig is hisznek, vallanak.

Ha figyelembe vesszük, miszerint a gondviselés oly mélyen elrejtette hallszervünket a koponya csontfalak által környezett üregeibe, hogy e miatt szerfelett nehézé vált, kivált alkalmas segéd műszerek hiányában, a fül-képleteit pontosan átvizsgálni, s behatóan tanulmányozni, — épen nem lehet azon csodálkozni, hogy a fülgyógyászat, az orvosi tudomány többi ágának rohamosabb fejlődése mellett sokáig parlagon hevert, s hogy hallszervünk boncz-élet-kór-és gyógytani viszonyairól, azon felületes és téves nézetek emelkedtek érvényre, melyek befolyása alapján, némely fülbántalom gyógykezelését a gyakorlatban feleslegesnek, szükségtelennek, sőt mi több, a beteg egészségi viszonyaira egyenesen káros hatásúnak tartották. Hogy hány beteg lett fülhurutja, s fülgyenedése mellett türelmes várakozásra utasítva, míg a természet önmaga meghozza számára a gyógyulásban a segélyt, s hány szerencsétlen fülbeteg köszönheti hallási képességének csökkenését, megszüntét, (a halálos kimeneteli eseteket föl sem említve) ezen a jövőbe vetett bizodalom, s a semmit nem tevés által elkövetett mulasztásnak? arról elég szomorú meg-

Ágota ezután elbeszélte azt, a mit már tudunk.

— Ellenmondanom többé nem lehet — szolt végre — nem volna bennem elég lelki erő ezt tenni. Válnunk kell, felednünk egymást — fejez be szavait bánatosan, miközben részvéttel nyújtá kezét az ifjunak s szemében pár rezző könnyecsepp csillogott.

Tálnay ajkához emelte az a fehér kezét, azután magánkívül kiáltá fel:

— Nem! ezt nem engedheti meg az ég, ily könyörtelen nem lehet az Isten! Ágota te az enyim léssz!

A leány gyorsan kivoná kezét az ifjuéból, és szívszakgató hangon suttagó:

— Isten önnel!... Azután gyorsan távozott.

Tálnay pár lépést tett előre, majd forró homlokához kapott, s még egyszer magánkívül kiáltá:

— Ágota te az enyim léssz!

III.

A taplófalvi pusztán nagy ünnep volt. Megérkezett a fiatal asszony. — A tanyának valamennyi lakója ünnepi ruhába volt öltözve, így parancsolta azt meg a nemzeti ispán ur, kinek az öreg ur nősülési szándékát elmenetele előtt tudtára adá. Csak Sára asszony nem volt sehol látható. És ennek Bálint ur szerfólott örült. Nagyon lehangolódott, ha az öreg nővel való találkozásra gondolt.

A jó ur maga emelte le nejét a kocsirol, kinek halványsága a sűrű fátyol daczára is észrevehető volt. Midőn belépett azon ház küszöbén, melynek e pillanattól urnője leendett, nehéz sohaj

győződést van alkalma szerezni annak, ki gyakran foglalkozik fülbetegek kezelésével.

A fülbántalmak gondos ápolása, kezelése, már csak azon oknál fogva is megérdemli a kellő figyelmet, mivel az összes testszervezet különféle bántalmai között, épen nem jelentéktelen, sőt ellenkezőleg nagyon is fontos helyet foglalnak el azok, akár a köresek gyakoriságát, változatosságát, akár pedig az általuk a beteg egészségi viszonyaira gyakorolt káros sőt sok tekintetben veszélyes befolyást vesszük is bírálata alá. A fülbántalmak ugyanis, az életkor mindenik szakában, s a társadalmi élet bármely rétegében élő egyének közül, kíméletlenül megszedik a maguk áldozataikat, még pedig oly tekintélyes számban, miszerint bátran elmondhatjuk: alig hozhat össze bennünket a véletlen egy és ugyanazon időben több egyénnel, kik közül legalább is egy ne szenvedne valami fülbetegségben, s valóban, ha körültekintünk az orvosi gyakorlat terén, be kell ismernünk ezen állítás valódiságát, s nagy horderejét! Csak a különböző okok befolyása alatt önállólag keletkezett fülbántalmakon kívül ugyanis mily felette gyakran van alkalmunk, a hagymáznál, himlő-féléknél, orbáncznál, heveny csúznál, továbbá az orr-torok-gége-és tüdőbetegségnél, sőt a buja- s görvélykór különféle alakjainál is, a fülbántalmak egyik másik nemével, mint szövödményekkel találkozhatni? s hogy a fülbántalmak gyakorisága a közéletben ennek dacára sem tűnik föl, annak egyik oka azon körülményből magyarázható ki, miszerint a közönségre a multból hagyományként átszármazott előítéletes fogalmak még mai nap is felette sok beteget tartóztatnak vissza a segély kereséstől. Másik oka pedig az, hogy a fülbántalmakat ritkán jelzi előtünk egyéb, a fülbe helyzet gyapotonál, vagy a társalgás közben észrevett nehézhallásnál, mert azok már a hallszerv képleteinek elrejtett fekvésénél fogva sem szoktak oly szembeötölő elferdítéseket a hallszervben létrehozni, a mint ezt más pl. a szem betegségeinél észlelhetni, végre harmadik lényeges okát azon körülmény képezi, miszerint a fülbántalmak alapos kezelése külön tanulmányt, sok időt vesz igénybe, s ezen kívül költséges eszközök beszerzését teszi szükségessé az orvos részéről. Már pedig a legtöbb vidéki orvostól mostoha anyagi viszonyai, vagy az általános gyógyászat terén folytatott sokoldalú elfoglaltatása miatt azt követelni, hogy ily nagy áldozatokat tegyen azért, hogy a gyakorlatában szórványosan előforduló fülbetegségeket alaposan kezelhesse, részben nem lehet. Ott állunk tehát e tekintetben, hogy vidéken mai napig is alig van kritikusabb fülbántalmakban szenvedő betegeknek kihez fordulniok segélyért, kivéve azon szerencsésebb anyagi viszonyok között lévő egyéneket, kiket bajok következményeinek tudata, a nagy városokban lakó jeles fülgyógyászokhoz vezérelhet. De mily felette számos köresek marad ezek mellett a fentebbi okok folytán észlelés és kezelés nélkül?!

A fülbántalmak legenyhébb s elviselhetőbb következményét, legtöbb esetben a hallási képesség kisebb nagyobb mérvű csökkenése szokta képezni,

lebbent el ajkán, melyet rajta kívül csak Tálnay lett volna képes megmagyarázni. De azért a keblét dúló fájdalmat nem akarta elárulni, sajnálta volna megkeseríteni férjét, ki oly végtelenül szerette. Mért adott az ég a szívbe érzelmeket? ... Mért nem képes ő ezt a jó öreget szeretni? ...

— Kedves Ágotám — szólta Bálint ur, megcsókolva neje halvány arcát — e perctől fogva e tanyán minden élő lénynek te vagy korlátlan urnője; veled jött e házba az élet, — te hoztad fel reá a boldogság napját.

Anyira szívből jött e pár szó az öreg urnak, hogy Ágota önkénytelenül viszonzta az ajkát érő csókot. Ezután fáradtságról panaszkodott, a hosszú ut fáradalmait óhajtott kipihenni. Bálint ur fel tudta ezt fogni; fiatal neje nem volt hozzá szokva az ily fárasztó utazáshoz.

Rövid estebéd után szobájába vonult Ágota, s midőn egyedül érezte magát, oly jól esett neki egy keserveset sirni. Mért nem képes ő ezt a jó öreget szeretni!

Neje távozta után Bálint ur még sokáig egyhangu léptekkel méregette a szoba hosszát. Boldogsága miatt kerülte szeméit az álm. kívánságának egy része beteljesült: fiatal szép neje van... A taplófalvi Csillagost nemzetségnek utolsó sarjadéka nem mulik ki nőtlenül az élők sorából... Óh, ha az ég...

— Jó estét kívánok! — e szavak üzték el a legszebb gondolatot, és az ajtó nagyhirtelen feltárult.

Bálint ur majd kővé vált, pedig e látogatásra el lehetett készülvé.

A belépő Sára asszony volt.

A jó ur elszánta magát a legnagyobb fürgetegre. — Csalatkozott. Sára asszony a „jó estét“

s már ez magában véve, más kellemetlenebb s veszélyesebb tünet szövetkezése nélkül is nagyon érzékenyen súlyhatja a beteget. Számtalan szárandó egyénnel találkozunk ugyanis naponta, kik kedvező anyagi s társadalmi viszonyaik tudatában, gyakran kétségbeesésüket eláruló panaszokban törnek ki, hallási képességük nagymérvű szenvedése miatt. S hány fordul elő ezek közt olyan szerencsétlen, ki álszemérem, szégyenkedés, s más okok folytán, végtére is kénytelennek érzi magát a társas élet kellemeitől bucsut venni, s rideg magányba visszavonulni; s végre hány különböző foglalkozásu egyén (pl. hivatalnok, orvos, tanár, katoná, kereskedő, iparos, néptanító, zenész stb.) kiket a nagymérvű nehézhallás vagy siketség, rendszeres foglalkozásukban annyira megzavar, miszerint kénytelenek miatta állásuktól, kedvencz foglalkozásuktól legalább egy időre, de legtöbb esetben véglegesen is megválni, s azt ha ugyan arra hivatást éreznek magukban, a hallérzék működését kevésbé igénybevevő más munkakörrel fölcserélni? Ezekből ítélve, be kell ismernünk, miszerint a nehézhallás bizonyos fokot túl, méginkább pedig a siketség szellemi munka után élő egyéneknek képes az önfentartás egyik legfontosabb tényezőjét meggyengíteni, megsemmisíteni, s hogy legtöbb esetben e mellett oly gyámoltalan helyzetbe hozza szerencsétlen áldozatait, miszerint járás kelés közben, oldalról vagy hátról fenyegető balesetek ellenében is képtelenek lesznek magukat megvédeni, s még e tekintetben is gyakran mások oltalmára kénytelenek szorulni. S ha mindehez hozzá számítjuk, miszerint az egyszerű nehézhallás már majdnem kivétel nélkül kellemetlen ideges tünetekkel párosulva szokott előfordulni, minők a fülzúgás, fülszengés, sokszor gyöttrő kínzó fájdalmak, melyek a hihetlenség határáig fokozódhatnak, továbbá a görcsös nehézkáros rohamok, s meglévő hajlam esetén az elmebántalmak jelenségei, melyek különben is a hallképesség csökkenése miatt lehangolt betegek közérzetét még türehtetlenebbé kétségbeeséssé teszik, a beteg nyugodalmát éjjel nappal egyiránt hosszabb időre elrabolják, s hogy nem ritkán fordulnak elő, kivált a hallszervek nagymérvű gyenedésével, csont képleteink szuvasodásával, tályogképződéssel, végre agy- és agyhártyalobban végződő fülbántalmak is, melyek végzetes kimenetelűek által, a beteg életét oltják ki; lehetetlen, hogy a fülbántalmak alapos kezelésének szükségét, sürgősségét a gyógy tudomány mai álláspontján bárki kétségbe vonhatná a nélkül, miszerint minden e téren szakismeretet nélkülöző könnyelmű tudatlanság, s lelkiismeretlenség bélyegét ne üsse önön homlokára!!

Azonban nemcsak a már bizonyos társadalmi műveltségre vergődött, s különböző közéleti pályán munkálkodó felnőtt egyének sujtatnak a fülbántalmak fentebbi következményei által, hanem még sokkal érzékenyebben szenvednek miattok az oly betegek, kik gyermek éveikben szerencsés fülbántalmakat, kivált ha szüleik azokat idejekorán észre nem vették, vagy épen elhanyagolták. Ily esetekben nem egyszer az egyén egész életére kiható káros következményeket szülnek azok a gyermek egész-

után még ezt is mondta: „Isten hozta a tekintetes urat!“

Bálint ur azt hitte, hogy nem jól hallott; s csak midőn ujólag mondta azt az öreg némbér — köszönte meg annak a jó kívánságát.

— Hát mi újság a tanyán? kérdé Bálint ur megkönnyebbülve.

— Semmi különös — válaszolt a nő. — De hol van a fiatal tekintetes asszony? szólta minden „apropos“ nélkül.

— Fáradtanak érzé magát s nyugodni ment — válaszolt Bálint ur. Külörös — gondolta magában — ez a Sára asszony megfoghatatlan, miutha csak kicserélték volna.

Pedig Sára asszony e farizeusi magaviselete csak a bosszu palástja volt. Maga sem tudta még, hogy mit fog tenni; de mellőztetését bosszúlatlan nem akarta elszivelni.

Bálint ur jó ideig beszélgetett az öreg nővel s midőn az eltávozott, oly jól esett neki azon tudat, hogy most már teljesen boldog. — Sára asszony belenyugodott sorsába.

* * *

Ágota napjai csendes egyhangúságban folytak tovább, sorsával lassankint kibékült. Férje elleste minden kívánságát, gondolatát, mondhatni a tulságig gyöngéd volt iránta. Az ellenszenv, ha ugyan annak nevezhető, mit férje iránt érzett, mindinkább oszlani kezdett s helyébe a tisztelettel becsüléssel párosult szeretetnek egy bizonyos neme lépett. — Férjével gyakran kikocsizott s ilyenkor oly szívesen elábrándozott a rónaság vonzó nyílt képén, mely mintegy nyitott könyv, szépségeit oly leplezetlenül tárta elébe. Reggel fölkelte korán, megnézni a hasadó hajnalt: soha sem látta azt Pesten.

ségében, neveltetésében, sőt mitöbb, fájdalom! majd nem kivétel nélkül alapjában megrendítik s meggyengítik szellemi fejlődésének menetét is. A gyermek ugyanis mind arról a mit maga lát, érez, tapasztal, hallérzéke által igyekszik fölvilágosítást szerezni környezetétől, szüleitől, nevelőjétől, tanítójától, hallérzéke közvetítése mellett egészségi ki mindazon benyomások által szerzett fogalmakat, melyekre többi érzéke fordították figyelmét, öntudatát, sőt mi még fontosabb ugyancsak az által tanulhatja meg az első gyermek éveiben hallott hangokat, s szavakat utánozni s ebből folyólag beszélni is. Már csak a fentebbiekből ítélve is minden kétség nélkül elismerhetjük: miszerint a hallérzéket egyikéül kell tekintenünk azon legfőbb tényezőknél, melyek a gyermekben rejlő természeti hajlamok és szellemi képességek fejlődését kiművelését vannak hivatva előmozdítani. Ha tehát egy gyermek már fiatalabb éveiben elveszti bizonyos fokig hallási képességét, nagyon természetes uton szenved csorbát szellemi fejlődésében is, mert nem képes semmiről alapos fogalmakat szerezni, nem tanulhatja meg figyelmét egyes dolgokra éber fordítani; következésképpen szellemi képességű, féltetes, üres gondolkodásu, közönyös, figyelmetlen, félszeg magaviseletű, s a külvilágtól visszahuzódó tagjává válik a társadalomnak; s mindezt egyes egyedül gyermekkori fülbetegsége következtében kell elszenvednie s pedig annál érzékenyebb mérvben, mennél korábban látogatta meg a sors oly fülbántalommal, mely hallási képességének nagyobb mérvű csökkenését vonta maga után. — Sőt ha mindjárt első gyermek éveiben következett be nála e végzetes körülmény, mielőtt beszélni megtanult volna, legtöbb esetben meg sem tanulhatja azt, s éktelen hangokat dadogó szerencsétlen egyénné, sőt némává válik. Nem lehet ennélfogva a szülőket eléggé figyelmeztetni, miszerint kis gyermekek-nél, de még nevelés alatt lévő nagyobbaknál se hanyagolják el az esetleg jelentkező fülbántalmakat, bármily csekélyeknek tűnjenek is föl azok. De különösen nagy gondot fordítsanak a csecsemőknel előforduló fülbántalmak kellő ápolására, amennyibe azok aránylag nagyon csekély okok miatt, már részben, vagy teljesen elveszthetik hallási képességüket, — annyival is inkább ne, mivel a nehéz hallás vagy épen siketség bekövetkeztét sem ismerhetik föl gyermekeiknél addig, míg a gyermek az öntudat felébredésével, a különböző irányból jövő hangok iránt nem mutat fogékonyságot az által, hogy észrevévé azokat egyszersmind szeméivel is is kísérletet tesz, a hangok forrásait fölkeresni, szemléltetni. Már magában véve azon körülmény, ha a gyermek a második életévben sem veszi észre a közelemben támasztott rendes mérvű beszédet, hangokat, zajt, azokra nem figyel, hanem teljesen közönyösen viseli magát, vagy csak erősebb hangokra kezdi figyelmét kétesen fordítani; intésül szolgáljon a szülőknek, hogy orvosi tanáchoz folyamodjanak, mivel ez esetben kétségtelen dolog, miszerint a gyermek mindkét hallszervére nagyobb mérvben szenved. Ily gyermekek egyébiránt azon tény által is elárulják nehéz hallásukat,

Mennyivel jobban ismeri az a természet szépségeit, ki a pusztán született, mint ki a város zárt körébe van szorítva. Férjével együtt lovagolt, együtt vadászott. Megismerkedett a vidék előbb-kelőivel, vigkedélyű jovialis magyar urakkal, kiknek modoruk nem mesterkélt. Kiknek a természetesség, nyílt őszinteség a főjellemvonásuk. És e környezet lehangolt gyermek-kedélyébe lassankint a megelégedés, megnyugvás balszámát csepegtette. Csak midőn Tálnayra gondolt, rezgett meg keblében valami fájó mégis érzés, melyet talán elakart volna odázni, de melynek bűvös hatásától nem tudott megszabadulni. Ilyenkor belátta, hogy még mindig szereti az ifjút... Vajjon gondolt-e az reá? ...

Egy élő lény volt csak a tanyán ki iránt nem nagy vonzalmat érzett Ágota: és az Sára asszony vala. E nő bár oly szives, oly édeskés volt iránta, s mégis úgy tetszett neki, mintha annak minden hozzá intézett egyes szava kigyócsipés lett volna; ugyannyira, hogy szükségesnek látta végre társaságát kerülni.

Ágota egy délután szobájában himzéssel volt elfoglalva. Tiszta derült őszi nap volt. A szellő által megingatott kerti fák sárguló levelei susogva hajlongtak be a nyitott ablakon, közben egy-egy sárga rigó éles füttyentése zavarta meg a közelgő alkony csendét, melyre Ágota kedvencz kanári madara teljes erejéből trillázott vissza.

A nő gyönyörködve hallgatta madárkáját, Ezalatt csendesesen felnyílt az ajtó s azon tiszteletteljesen belépett Sára asszony.

(Folytatása következik).

sikets
s miu
látnak
minde
izgato
szetel

mely
— al
barát
csak
beszé
tott
érinte
maga
„Egy
„Pap
s biz
Ujhe
dette
mind
gálók
mely
kell
komi
csisá
neset
ügye
tartá
mázó
Fájd
pedig
fogla
fölké
óhajt
adtu
kome
anny
áron
ele
felté
vizhi
miné
csele
órák
hatn
döleg
csele

testi
nyílt
mind
vált
lelke
közé
által
friss
tásá
e vá
Nem
ség
meg
„leve
s z a
gált
meiv

mozo
ranc
körü
mer
szer

kezo
petr
ham
kezo
duna
sorb
érde

9 ór
hó l
vált
30
v e
kezo
máj
tartá
ségé

siketségüket, hogy teletlebb izgékony természetük; s miután hallás közvetítése folytán semmiről a mit látnak magok körül, tudomást nem szerezhetnek, minden tárgy véletlen megtekintésére nagyobb mérvű izgatottságot árulnak el, feltűnően élénk s természetellenes test mozdulataik által.

(Folyt. köv.)

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Egy szobor emlékiratait, t. i. azon szoborét mely a megyeház előtti közút fölött emelkedik, — akarta pár évvel ezelőtt megírni egy szelleműs barátunk. Akarta, azonban abban hagyta, mert mégis csak bizarr dolognak hitte a gondolatot: egy szobrot beszéltetni, s félt a képtelenségek vádjától. De tartott attól is, hogy tömérdek apró pikanterit kellvén érintenie, a kisvárosi érzékenység viharát idézi föl maga ellen. Oly precízdek után pedig, mint Jókay „Egy komondor naplója” s egy francia írónak: „Papagályom emlékiratai” bátran megtehetné volna s bizonyára érdekes részleteket tárhatott volna fel Ujhely ártatlan titkaiból. E részletek kevésbé leendetek érzékenyen találók, mint botrányosak a nap minden órájában, ott egybeseregleni szokott szolgálók és inasok trágár veszekedései és verekedései, melyeket akarva, nem akarva, látnia és hallania kell a sétáló közönségnek. Oly teletorokból szakadt komisz történiák hallására a legviszketegebb kíváncsiság sem hajlandó, a sértett szemérem pedig egyesesen megköveteli: hogy a rendőrség közegei által ügyteltsen fel ez utcai kaszinóra; a vízmerítésben tartassa meg a sorrendet, s a tolokodásból származó botrányosságnak egész erélylyel vegye elejét. Fájdalom! ily közeget sohasem látunk e helyen, pedig alig hihető, hogy távollétük más, bokros elfoglaltatással igazolható lenne. — Ez alkalommal föl kell megletenünk azon közszükségből kifolyó óhaj is: — melynek már lapunkban többször hangot adtunk — hogy egy második közút létesítésén komolyan gondolkozzanak a város atyái. Az életben annyiszor használt stereotyp mondatot: „minden áron” itt valóban érvényesíteni kell, miután az elegendő és jó ivóvíz ép oly nélkülözhetlen feltétele az élet és egészségnek, mint a levegő. A vízhiány oka a fentebbi vízasságoknak, de oka azon mindenkit terhelő helyzetnek is: hogy nálunk egy cselédet csupán vízfordásra kell tartani, miután órákig elidőzik e helyen anélkül, hogy célhoz juthatna. E hosszú időközött aztán minő épületes dolgok megbeszéléssel töltik ki az illető duennak? elegendőleg megfelel rá azon erkölcsi romlottság, melyben cselédjeink kivétel nélkül leledzenek.

Az árvák, gyámoltalan özvegyek, szellemi és testi nyomorultak stb. a társadalomnak mindmegamnyi nyílt sebei, melyeket enyhíteni és begyógyítani minden humanus államban magának a társadalomnak vált egyik legszebb kötelességévé. E magas szesz cél lelkesíté azon tiszteletreméltó női kört is, mely a közelebb tartandó gazdasági kiállítás alkalmával, az általuk nagylelkűen felajánlott, részint beszerzett frissítő hideg itkek és italok, szivar stb. elárusítására vállalkoztak: hogy az abból befolyó jövedelmet e város szegény árváinak fölségelésére fordíthassák. Nem kételkedünk: hogy a kiállítást látogató közönség édes örömeit aláveti magát a különben önkéntes megadóztatásnak, s tömegesen fogja látogatni a „leveles Buffe”-t, hol a legmérsékeltébb szabott áron, gyöngéd kezek által kiszolgált hűsítő italok mellett, ráadásul még szemmei is jóllakhatik.

Meczner Gyula orsz. képviselőnk, — ki halmozott teendői miatt az önk. tüzoltó-egylet főparancsnokságát el nem vállalhatja — az egylet ügyei körül eddig kifejtett buzdalmáért jegyzőkönyvi elismerés mellett, tiszteletbeli főparancsnoknak s egyszerűs mind az egylet védnökének választott meg.

Az orosz-török háboru kalamitáit már mi is kezdjük érezni, amennyiben az életneműek, liszt, petroleum s általában a gyarmati cikkek ára rohamosan kezd emelkedni. Pedig most még csak a kezdet elején vagyunk, hát még később?! — A dunai kereskedés szünetelésének káros hatása első sorban reánk nehezedik. Mégis azt mondják: hogy érdekeink veszélyeztetve nincsenek.

A gazdasági áll. kiállítás májushó 14-én reggeli 9 órakor „a Bonis-féle Curian” megnyitják és május hó 15-én esti 6 órakor berekesztetik. Belépti jegyek válthatók a pénztárnál. Belépti jegyek ára első napra 30 kr., másnapokra napra 10 kr. — A szántásverseny májushó 15-én d. u. 2 órakor veendi kezdetét és a borsi dombon fog megtartani. — A május 14-én déli 12 órakor a tőzsde helyiségében tartandó közebedre jdygek a Caszino helyiségében kaphatók. — A rendezőség.

Interpelláció. A köztisztaság érdekében a városi képviselői gyűlés mult évi határozata nyomán két ló és szekér szereztetett be oly czéllal: hogy az udvarokból a szemetet és egyéb hulladékot — ahol az trágyául nem használhatik fel — kiszállítsa, egy-egy vitelért járó 10 kr. díj mellett. A ló és jármű mai napig meg vannak, azonban munkaerejük, a kitűzött czélra mindaddig nem fordított. Minthogy pedig több udvarban a szemet már tulságosan felhalmozódott, kötelezőnek tartja-e vagy nem magára nézve a t. városi hatóság, az érintett képviselői határozatnak elöget tenni azáltal: hogy a közegészségre károsan ható hulladékok az udvarokból mielőbb eltávolítsassanak? Kérde egy polgár.

Sátoralja-Ujhelyben 1877. évi májushó 14-én hétfőn a gazdasági kiállítás alkalmából a megyeház nagytermében a sátoralja-ujhelyi dalárda, ifj. Farkas Lajosné és Péchy Erzsike urhölgyek; Éva Kálmán és Szabó Imre urak szives közreműködésével jótökonyczélú s tánczvizgalommal egybekötött hangverseny tartatik, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. A tiszta jövedelem $\frac{2}{3}$ részben a házi ipar terjesztő egyesület pénzalapjának növelésére s $\frac{1}{3}$ részben a gazdasági kiállítás költségeinek fedezésére fog fordíttatni. — Műsorozatok a pénztárnál osztatnak szét. — Belépti jegyek előre válthatók Szentgyörgyi Vilmos urnál. — Hely rak: ülőhely 1 frt 50 kr., állóhely 1 frt, karzati ülőhely 1 frt.

A gazdasági kiállításra szánt téren nagyban folynak a munkálatok, s ha csak az idő gátul nem szűkül, pár nap alatt be is fognak fejeztetni. A czélszerű beosztás dicséretére fog válni a rendezőbizottságnak, melynek a többek között egy hatalmas tényezővel is — mit rendelkezési alapnak neveznek — meg kellett alkudnia: hogy egyrészt a czélnak megfelelő munkálatokat létesítsen, de másrészt a takarékoságot se tévessze szeme elől.

A tiszánineni h. h. ref. egyházi kerület május 1-én tartotta Miskolczon közgyűlését. E gyűlésen olvastattak fel b. Baldácsi Antal alapítványára vonatkozó iratok, melyekből kitűnt: hogy a magyar- és erdélyországi protestánsok tizenkettő félezer hold földnek, 8000 darab juhnek, sok marhának és épületnek jutottak birtokába. Ugyan-e gyűlésben jelente egy kiküldöttség: hogy Bihari Imre sárospataki bölcsészettanár előtte lemondását kijelentette. A gyűlés a lemondást elfogadta. Végül a tiszántuli kerületnek zsinattartásra vonatkozó felhívására elhatározta: hogy 3 világi és 3 egyházi férfit küld Debreczenbe az előleges értekezletre azon világos kikötéssel: hogy a zsinat csak alkotmányozó zsinat legyen.

Eljegyzés. Szentgyörgyi Vilmos, városunk derek ifjainak egyike f. hó 4-én váltott jegyet Mándy Malvin kisasszonnyal, Mándy István szép és kelleműs leányával. A rokonérzelem melege alkotta frigyöket, kívánjuk: hogy az legyen összetartó kapcsuk is egy hosszú életben át.

Juniushó 2-dikán több kassai s helybeli műkedvelő közreműködésével hangversenyt szándékozik adni városunkban Tutko Eugenia kisasszony, ki nehány év előtt Horváth Endrének urhölgy általános ismert jó renoméjú nőnevelő intézetében mint zongoratanitónő működött, s ki azóta Sipos Antal jeles zeneköltőnk vezetése alatt zongoraművésznővé képezvén magát, részint mestere oldalán, részint önállólal több, Pesten és Kassán adott hangversenyben tetszés mellett lépett föl. Ajánljuk őt előre is a nagy közönség figyelmébe.

A magyar északkeleti vasut itteni hivatalnokai, a társulat összes kezelő és szolgálati személyzete részére fogyasztási egyletet alakítanak. Az erre vonatkozó részletesen kidolgozott terv már az igazgatósághoz be is terjesztett.

A sátoralja-ujhelyi önk. tüzoltó-egylet m. hó 29-én parancsnokságát következőleg választotta meg: Főparancsnokká: Dókus Gyula egyhangulag; 1-ső alparancsnokká: ifj. Farkas Lajos, egyhangulag; 2-od alparancsnokká: Kretovics József szavazattöbbséggel; szivattyus-parancsnokká: Schön Miksa szavazattöbbséggel; rendfentartó parancsnokká: Haring József egyhangulag; vízmesterré: Jesztrebszky János; hydrophor vezetővé: Sulyán József egyhangulag; első segédtsztté Farkas Dezső, egyhangulag másod segédtsztté pedig Braun Ignác szavazattöbbséggel választattak meg.

Felhívás. Mindazok akik a s.-a.-ujhelyi önk. tüzoltó-egyletbe belépni óhajtanak, ebbeli szándékukat írásba foglalva a parancsnoksághoz beadni sziveskedjenek. S.-U.-ujhely, májushó 4. 1877. Farkas Dezső, első segédtsztt.

A gazda-közönség figyelmét előre is felhívjuk lapunk hirdetési rovatában jelzett Clayton és Shuttleworth angol hírneves gépgyármokok gazdag kiállítására. Mezőgazdasági gépeik minden-

esetre fénypontját képezendik a kiállításnak, melyek között a gyakorlatnak megfelelő legújabb és javított rendszerek is bemutatva lesznek.

Robbanás. Szerencséről írják lapunknak: Folyó hó 4-én délelőtt fél 11 órakor, a már több év óta fennállott s Rózsa Lajos budapesti kohász és gyártulajdonos tulajdonát képező „Vegyigyár és pálinkafőzde” óriási durranás mellett — felrobbant. Oka e szerencsétlenségnek a gőzkazán, s más gözedények tisztátalansága volt. — Valóban, méltó megrovás illetheti az igazgatóságot, mely ugy látszik, inkább szereti a kényelem puha párnáján való henye nyújtózkodást, mint a közbiztonság és saját érdeke megóvására a szükséges intézkedések megtételét — a szigorú ellenőrködés eszközését. — Ember csak egy esett a kataróphra áldozatul; ki is akkor éppen a szétrepedt gözedény mellett dolgozván — torz-alakká idowittatott. — A kár 15 — 16 ezer forintba rug.

Meghívás. „A s.-a.-ujhelyi választó-kerületi tanító-egylet f. é. május 25-én d. e. 9 órakor a megyeház nagytermében tavaszi rendes közgyűlést tartand, melyre az egylet összes alapító, pártoló és rendes tagjai, valamint az érdeklődő tanügybarátok tisztelettel meghívattak. A gyűlés főbb tárgyai: 1. A miniszterium által jóváhagyott alapszabályok felolvasása. 2. Az egylet vagyoni állapotának feltüntetése. 3. Az egylet jegyzőjénél előzőleg bejelentett indítványok és egyéb az alapszabályok értelmében a közgyűlés elé tartozó tárgyak megvitatása. 4. A népiskolai tanításba vágó elméleti és gyakorlati eszmecsere. 5. Az idl. tisztikar és választmány megválasztása. Kelt S.-a.-Ujhely, 1877. évi aprilis 25-én. Mester István, egyleti idl. elnök. Wladimir János, egyleti idl. jegyző.

Sajtóhiba. Mult számunkban dr. Löcherer Lőrincz helyett Löcherer Andort tettük meg gyártelepi orvosnak, a a gazdasági kiállítás alkalmával tartandó közebedet pedig 14-ike helyett 13-ikára helyeztük át. Beismerjük: hogy egyikhez sem volt jogunk, miért is mindakét közleményt a jelzett módon sietünk helyreigazítani.

Nyílt-tér.*

Emberbarátilag intem és figyelmeztetem az utazóközönséget: hogy a Szerencsen létező, „Csillag” című vendéglő bérlőjével, **Guttman Daviddal semmi néven nevezendő conflictusba ne egyledjek** — nehogy oly embertelenül bánják el vele, mint egy, e napokban hozzászállott **előkelő, urivendégével elbánt**; kit is fényes nappal, arczátlan impertinentiával — **szivtelenül meglopott**.

STERN MÁRKUS.

* E rovatba közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMEÉR.

7910.

77. p.

Hirdetmény.

Alolirott királyi törvényszék részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint: Ambrózy Antal kir. közjegyzői helyettes Kovács József ideiglenesen felfüggesztett tokaji kir. közjegyző helyett, a kassai kir. közjegyzői kamara által, a tokaji és szerencsi királyi járásbíróság területén végzendő közjegyzői teendők ellátására kirendeltetvén, működését folyó 1877. évi aprilhó 29-én megkezdette.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 1877. april 30-án tartott üléséből.

Br. FILLENBAUM,
kir. törv. elnök.BIRINGER,
kir. törv. jegyző.

Értesítés.

Mely szerint tudatom a t. közönséggel, hogy lakásomat a Papsorra (Guttman-féle 219. sz. házba) áttettem, hol egyszersmind a hercegi uradalom **tégla és cserép** gyártmányai is eladatnak, és pedig:

a tégla leszállított ára:

100-ankint 1 frt 90 kr.
1000-enként 18 frt.
5000 és ezen felül 17 frt ezre.

A cserépszindely a fenni árak és mennyiségek szerint ezrenként 1 frtal drágább.

Mikes Gyula,
építész-mérnök.

Clayton és Shuttleworth,

mezőgazdasági gépgyárakok.

Bécsben III. Löwengasse 34. Lincoln (Angliában.)

Tisztelettel hozzák számos vevőik valamint Zemplénmegye gazda-közönségének tudomásukra; miszerint

Sátoralja-Ujhelyben, májushó 14 és következő napján

tartandó gazdasági kiállításon elismert kitünő gépeiknek egész sorozatával — ezek között a legújabb és legjobb szerkezetű mozdony (locomobil) és gőzcseplő géppel — részt veendének, melyeknek megtekintésére a t. közönséget ezennel fölhívni bátorokodnak.

1 - 2.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására juttatni; miszerint Sárospatak közelében levő szép fekvésű „Szarkakut” nevű mulató- és gyógy-fürdő-hely 1-ső májustól kezdve hasznóbérletembe megy át.

Jó ételek, italok, s pontos kiszolgálás által, igyekezni fogok a n. é. közönség számos részvétét megnyerhetni.

Tisztelettel
Weitzner Leopold,
vendéglős.

Mindenféle

friss ásványvíz

már megérkezett

Reichard testvérek

kereskedésébe.

Hölgyeknek

ajánlható az általános

elismertett és hivatalosan megvizsgált
ártalmatlan valódi

RAVISSANTE.

du dr. Lejosse

à Paris.

Ezen világhírű és felülmulhatlan bőrszépítő szer pillanat alatt a legszebb, legtermészetesebb ifjú arczsint idézi elő, a bőrt fehériti, frissíti és finomítja, a lég behatásától védelmezi, eltávolít legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orvörösséget s a bőr minden tisztatlanságait s a rizsport, valamint minden kendőzszert fölslegessé tesz.

Nagy eredeti párisi üvegtok frt 2.50.
Kis " " " frt 1.50.

Kapható valódi minőségben
Sátoralja-Ujhelyben: **PINTÉR FERENCZ**
ur gyógyszerárában.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít
SCHWARZ HENRIK
központi szétküldési raktára
BUDAPEST,
Mária-Valeria utca 9. sz.